

#1 NEW YORK TIMES BESTSELLERS

DŽOSIJA SILVERĒ

BRĪNIŠĶĪGI!

Meriana Kiza

*Lidijas
Bērdas
divas dzīves*

DŽOSIJA
SILVERE

*Lidijas
Bērdas
divas dzīves*

JOSIE
SILVER

*The Two Lives
of
Lydia Bird*

DŽOSIJA SILVERĒ

*Lidijas
Bērdas
divas dzīves*

KONTINENTS
RĪGA

UDK 821.111-3
Si 521

Text copyright © Josie Silver, 2020
The author has asserted her moral rights
All rights reserved
Original English language edition first published by
Penguin Books Ltd, London

Džosijas Silveres romāna "Lidijas Bērdas divas dzīves"
publicēšanas tiesības pieder
"Apgādam "Kontinents""

No angļu valodas tulkojusi Dina Kārklīņa
Vāka dizains Artūrs Zariņš
Vāka foto © marina shin/Shutterstock.com

ISBN 978-9984-35-974-8

© Tulkojums latviešu valodā,
mākslinieciskais noformējums,
"Apgāds "Kontinents"", 2020

*Manai māsai, uz mūžīgiem laikiem
manai labākajai draudzenei.
Cik ļoti mums vienai ar otru ir paveicies.*

PROLOGS

Lielākā daļa dzīves svarīgāko mirkļu uzrodas negaidot; dažreiz tie aizslid garām pilnīgi nepamanīti un tiek apjausti tikai vēlāk, ja vien vispār. Pēdējā reize, kad bērns vēl ir tik mazs, lai viņu nestu uz gurna. Izteismīga saskatīšanās ar svešinieku, kurš vēlāk kļūst par labāko draugu līdz pat mūža galam. Apmēram tā. Un tāpēc, kad 2018. gada 14. martā iezvanās mans mobilais telefons, es pat nenojaušu, ka šobrīd norisinās viens no mana mūža svarīgākajiem mirkļiem; tā vietā es klusi nolamājos, jo man matos ir ieķēries aķišu rullis, un es jau kavēju.

– Hallo?

Nespēju novaldīties un pasmaidu, kad ieslēdzu skaļruņa režīmu, un Fredijs gandrīz izkļiedz sveicienu, lai tiktu sazirdēts cauri ielas fona troksnim.

– Es klausos, – skaļi saku, turēdama zobos matadatas.

– Paklau, Lida, Džonam kaut kas atgadījies ar automašīnu, un tāpēc es tūlīt metīšu apkārt un atpakaļceļā paķersu viņu līdzī. Nekas jau nenotiks, nebūs vairāk par desmit minūtēm.

Labi gan, ka viņš neatrodas līdzās un neredz manu seju. Vai tā bija princese Diāna, kura reiz nāca klajā ar to slaveno izteicienu, ka viņas laulībā bijuši trīs cilvēki? Es spēju to sa-

prast, jo arī manā laulībā mēs esam trīs. Mēs gan īsti vēl neesam apprecējušies, tomēr šis brīdis ir pavisam tuvu. Esmu saderinājusies ar Frediju Hanteru un oficiāli esmu gandrīz vislaimīgākā meitene pasaulē. Lūdzu, vēlreiz pārlasiet manu pirmtējo apgalvojumu, lai saprastu, kāpēc es saku – "gandrīz" vislaimīgākā; tāpēc, ka esmu es, tad Fredijs, un tad arī sasodītais Džona Džonss.

Es visu saprotu; es nespēju izturēt ne dienu, neparunājuši ar savu māsu, taču Ele jau visu laiku nesēž uz mūsu dīvāna, nedzer mūsu tēju un nepieprasa, lai viņai pievērs uzmanību. Nevarētu gan gluži sacīt, ka Fredija labākais draugs ir prasīgs. Džona teju visu laiku ir tik atslābināts, ka ir gandrīz vai izlaidies garšļaukus, un nevar jau teikt, ka viņš man nepatīk – vienkārši man viņš patīktu daudz vairāk, ja es viņu neredzētu tik bieži, vai saprotat?

Piemēram, šovakar. Fredijs ir uzaicinājis Džonu vakariņās, pat neiedomādamies iepriekš aprunāties ar mani, kaut arī man ir dzimšanas diena.

Izspļauju matadatas, pārstāju cīnīties ar matu rulli un aizkaitināta paņemu telefonu.

– Nudien, Fredij, vai tev tiešām tas jādara? Galdiņš Alfredo restorānā ir rezervēts uz astoņiem, un, ja mēs nokavēsimies, viņi to atdos citiem.

Šajā ziņā man ir rūgta pieredze: mūsu darba Ziemassvētku pasākums tajā restorānā pārvērtās par katastrofu, kad minibuss ieradās ar desmit minūšu nokavēšanos, un beigu beigās mēs visi, uzcirtušies savās labākajās drēbēs, paēdām "Makdonaldā". Šodien mēs ēdisim vakariņas par godu manai dzimšanas dienai, un es esmu pilnīgi pārliecināta, ka mana mamma nepriecāsies, ja cāļa *fettuccine* vietā dabūs bigmaku.

– Netrako, Pelnruške, tu nenokavēsi savu balli. Goda vārds.

Tāds nu tas Fredijs caurcaurēm ir. Viņš nekad neuztver dzīvi nopietni, pat tajos retajos gadījumos, kad patiesībā būtu jauki, ja viņš to darītu. Viņa pasaulē laiks ir elastīgs, viņš to spēj izstiept, lai pielāgotu savām vajadzībām – vai, kā šajā gadījumā, Džonas vajadzībām.

– Labi, – es samierinājusies nopūšos. – Tikai pacenties nenokavēt, Dieva dēļ.

– Saprātu, – viņš atbild, jau pagriezdams skaļāk automašīnas radio. – Beigts un nobungots.

Guļamistabu piepilda klusums, un es iedomājos: vai kāds ievērotu, ja es nogrieztu to matu šķipsnu, kura šobrīd ir sa mezglojusies ap rulli un nokarājas man gar vaigu.

Un tāds nu tas bija. Manas dzīves svarīgākais mirklis, kas nevērīgi aizslidēja man garām 2018. gada 14. martā pulksten astoņpadsmitos un četrdesmit septiņās minūtēs.

2018

NOMODĀ

CĒTURTDIENA, 10.MAIJS

Fredijs Hanters, citos vārdos dēvēts par mana mūža vislielāko mīlestību, nomira pirms piecdesmit sešām dienām.

Vēl vienubrīd es viņu lamāju par to, ka viņš kavējas un bojā manas dzimšanas dienas vakariņas, bet jau nākamajā mirklī cenšos apjēgt, ko manā dzīvojamajā istabā stāsta divas formas tērpos ģērbtas policistes. Viena no viņām runājot ir saņēmusi manu roku. Cieši paskatos uz viņas laulības gredzenu un tad uz savu saderināšanās gredzenu.

– Fredijs nevar būt miris, – es iebilstu. – Mums nākamgad būs kāzas.

Tā droši vien ir pašsaglabāšanās, kuras dēļ man ir ļoti grūti precīzi atcerēties, kas notika pēc tam. Vēl atminos, kā policijas automašīnā ar zilām bākugunīm tiku nogādāta uz ātrās palīdzības nodaļu, un kā mana māsa mani noturēja, kad man slimnīcā saļodzījās kājas. Es atceros, kā uzgriezu muguru Džonam Džonsam, kad viņš parādījās uzgaidāmajā telpā, būdams gandrīz neskarts. Tikai apsaitēta roka un pārsieta viena acs. Vai tas ir godīgi? Automašīnā iekāpj divi, bet izkāpj tikai viens. Es vēl atceros, kas man bija mugurā: jau-

na, zaļa blūze, ko biju nopirkusi īpaši par godu vakariņām. Tagad esmu to aiznesusi uz labdarības veikalu; es vairs nekad negribu to sajust uz sava auguma.

Kopš tās briesmīgās dienas neskaitāmas reizes esmu lau-
zījusi galvu, pūlēdamās atcerēties katru mūsu pēdējās saru-
nas vārdu, un spēju atsaukt atmiņā tikai to, kā ņurdēju uz
viņu, lai nenokavē vakariņas. Un tad uzrodas arī citas do-
mas. Vai viņš steidzās, lai man izpatiktu? Vai tā avārija no-
tika manas vainas dēļ? Ārprāts, kā es nožēloju, ka nepatei-
cu, ka viņu mīlu. Ja es būtu zinājusi, ka tā ir pēdējā reize
mūžā, kad runāju ar viņu, tad būtu to izdarījusi, protams,
ka būtu. Kopš tās dienas man dažkārt ir gribējies, kaut viņš
būtu nodzīvojis vēl tik ilgi, lai mēs varētu vēlreiz parunā-
ties – bet tad es sāku šaubīties, vai mana sirds būtu to iztu-
rējusi. Laikam jau labi vien ir, ja pēdējā reize, kad izdarām
kaut ko nozīmīgu, paiet nepamanīta: pēdējā reize, kad mā-
te sagaidīja mani pie skolas vārtiem, mierinoši satverdama
manu mazo rociņu; pēdējā reize, kad tēvs atcerējās manu
dzimšanas dienu.

Vai zināt, kas bija pēdējais, ko Fredijs man pateica, steig-
damies atpakaļ manā divdesmit astotajā dzimšanas dienā?
Beigts un nobungots. Tas bija paradums, kaut kas tāds, ko
viņš bija darījis jau daudzus gadus, muļķīgi vārdi, kas ta-
gad ir kļuvuši par visnozīmīgākajiem mana mūža vārdiem.

Tomēr tas laikam bija tik raksturīgi Fredijam – aiziet ar
šādiem vārdiem. Viņam piemita nepiesātināms dzīvesprieks
un vieglums apvienojumā ar iznīcinošu sacensības gara iezī-
mi – jautri, tomēr nāvējoši, ja jums tā patīk labāk. Nekad ne-
esmu sastapusi nevienu, kurš tik talantīgi prastu allaž atrast
īstos vārdus. Viņam piemīt – piemita – ķēriens likt citiem do-
māt, ka viņi uzvarējuši, kaut gan patiesībā viņš bija saņēmis
tieši to, ko vēlējies; ienācis reklāmas jomā, viņš gluži kā me-

teors uzšāvās augšā pa karjeras kāpnēm, ne mirkli nenolaizdams acis no nākamā mērķa. Viņš ir – bija – visspožākā dzirkstele no mums visiem, tas, kurš allaž bija gatavs kļūt par kādu vai izdarīt kaut ko, lai citi atcerētos viņa vārdu vēl ilgi pēc viņa aiziešanas.

Un nu viņš sasodītā kārtā patiešām ir aizgājis, viņa automašīna gluži kā ermoņikas ielocījusies ozolā, un sajūta ir tāda, it kā mani kāds būtu pāršķēlis un sasējis mezglā manu balseni. Vairs īsti nespēju ievilkt plaušās pietiekami daudz gaisa – es slāpstu un pastāvīgi atrodos uz panikas robežas.

Pēc tam, kad mana mamma vakardien dzīvojamajā istabā sakiedza uz ārstu, viņš man beidzot ir iedevis kaut ko pret bezmiegu – kaut kādas jaunas tabletes veselam mēnesim, par kurām viņš nemaz nebija pārliecināts, uzskatīdams, ka "sērām ir apzināti jāiziet cauri, lai atkal iznāktu no tām ārā". Es šo draņķību neesmu izdomājusī; tieši šādus vārdus viņš man pateica pirms pāris nedēļām, lai pēc tam atstātu mani ar tukšām rokām un atgrieztos mājās pie savas ļoti dzīvās sievas un bērniem.

Dzīvošana netālu no mātes mēdz būt dažādā mērā gan svētība, gan arī lāsts. Piemēram, kad viņa pagatavo savu nepārspējamo vistas sautējumu un atnes mums vēl aizvien karsto kastrolī, kas tikai nupat nocelts no plīts, vai arī tad, kad aukstā novembra rītā viņa mani sagaida ielas galā, lai aizvestu uz darbu – tādos brīžos mūsu tuvums ir kā svētība. Citkārt, piemēram, kad guļu gultā un no pagīrām man viss dubultojas, un viņa uzrodas manā guļamistabā, it kā man vēl aizvien būtu septiņpadsmit gadu, vai arī kad pāris dienas neko neesmu uzkopusi, un viņa skatās uz mani tik nicīgi, it kā es būtu viena no tiem ekstrēmajiem vācējiem, kam nepieciešama realitātes šova iejaukšanās – tad mūsu tuvums ir kā lāsts. Tas pats arī tad, kad es cenšos klusībā sērot, trijos

pēcpusdienā dzīvojamās istabas aizkari vēl aizvien ir ciet, un man mugurā ir tā pati pidžama, kura bija vakar un aizvakar, kad viņa atnāca mani apciemot, lai uzvārītu tēju, ko es aizmirsīšu izdzert, un pagatavotu sviestmaizes, kuras es uz visiem laikiem nobāzīšu dziļi ledusskapī, kamēr viņa augšstāvā tīrīs vannas istabu vai izstums ārā atkritumu kasti.

Protams, es saprotu. Viņa mani kvēli sargā, it īpaši patlaban. Kad ārsts nespēja izšķirties, vai vajadzētu izrakstīt man miega zāles, mamma viņu noveda tiktāl, ka viņš burtiski drebēja no bailēm. Starp citu, es arī nemaz neesmu tik pārliecināta, ka vajadzētu dzert tabletes, lai gan Dievs zina, ka doma par aizmiršanos ir vilinoša. Pati nezinu, kāpēc piesaucu Dievu. Fredijs ir, bija un vienmēr būtu palicis karojošs ateists, un es labākajā gadījumā esmu svārstīga, un tāpēc diez vai Dievam bija kāds sakars ar to, ka nonācu nesen tuviniekus zaudējušu cilvēku klīnisko izmēģinājumu grupā. Pievienoties šim medikamentu izmēģinājumam man ieteica ārsts, droši vien tāpēc, ka mana māte pieprasīja, lai man tiktu dots visstiprākais *Valium*, bet šīs jaunās zāles tiek slavinātas kā vieglāka, holistiskāka izvēle. Runājot pavisam godīgi, man ir diezgan vienalga, kas tas ir; oficiāli esmu kļuvusi par pasaules bēdīgāko un nogurušāko izmēģinājuma trusīti.

Redziet, mums ar Frediju ir pasakaina gulta. Neizklausās ticami, taču viesnīca "Savoja" reiz izsolē gandrīz par balto velti pārdeva savas gultas, lai varētu atbrīvot vietu jaunām, un, augstā debess, šī gulta ir episka izmēra sapņu sala. Sākumā visi rauca degunus: jūs pārkat lietotu gultu? "Kāda joda pēc jums tā būtu jādara?" noprasīja mana māte, tik ļoti šausmu pārņēmta, it kā mēs grasītos iegādāties vietējās bezpajumtnieku patversmes izmestu saliekamo gultu. Skaidrs, ka šie neticīgie ne reizi nebija apmetušies "Savojā". Patiesību sakot, arī es ne, taču biju redzējusi kādu televīzijas rai-

dijumu par viņu amatnieku darinātajām gultām, un es lieliski zināju, ko saņemšu. Un tā mēs tikām pie visērtākās gultas simt jūdžu rādiusā, kurā mēs ar Frediju esam notiesājuši neskaitāmas svētdienas rīta brokastis, smējušies, raudājuši un smeldzīgi mīlējušies.

Kad mana māte dažas dienas pēc avārijas pateica, ka manā vietā nomainījusi palagus, viņa negribot noveda mani pie pēkšņa, spiedzīga sabrukuma. Es it kā no tāluma noskatījos, kā šņukstēdama ar nagiem skrāpēju veļas mazgājamās mašīnas durvis, kamēr palagi vēlās pa putām, aizskalodami kanalizācijā pēdējās palikušās Fredija ādas un smaržas pēdas.

Māte pārbijusies pūlējās piecelt mani no grīdas, skaļi sauca palīgā manu māsu. Beigu beigās mēs palikām saspiedušās kopā uz kailajiem virtuves grīdas dēļiem un vērojām palagus, visas vienās asarās, jo ir tik sasodīti netaisnīgi, ka Fredijs vairs neatrodas starp mums.

Kopš tās dienas vairs neesmu bijusi gultā. Patiesībā man šķiet – kopš tās dienas vairs neesmu pienācīgi nolikusies guļēt. Es tikai dažreiz nosnaužos: ar galvu uz galda līdzās nepēstajām brokastīm; saritinājusies uz dīvāna zem Fredija ziemas mēteļa; pat stāvus, atbalstījusies pret ledusskapi.

– Nāc nu, Lida, – mana māsa tagad saka, saudzīgi sapurinādama mani aiz pleca. – Es uziešu augšā tev līdzī.

Uzmetu skatienu pulkstenim; esmu apjukusi, jo tad, kad aizvēru acis, ārā bija gaiša diena, taču nu apkārt ir pietiekami daudz ēnu, lai kādam, droši vien Elei, vajadzētu ieslēgt lampas. Šāda iejūtība viņai ir tik raksturīga. Vienmēr esmu viņu uzskatījusi par labāku sevis pašas versiju. Fiziskā ziņā mums ir līdzīgs gan augums, gan kaulu struktūra, taču tas, kas man ir gaišs, viņai ir tumšs: mati, acis. Viņa ir arī labsirdīgāka par mani, bieži vien tik labsirdīga, ka tas viņai pat